

Mer information: www.skolverket.se
www.regeringen.se/skoltrygghet

Trygghet, respekt och ansvar

– om förbud mot diskriminering och annan
kränkande behandling av barn och elever

Skolverket

STÄRKT RÄTT FÖR BARN OCH ELEVER

1 april 2006

**Lagen (2006:67) om förbud mot
diskriminering och annan
kränkande behandling av barn och
elever**

Skolverket

REGERINGSKANSLIET
Utbildnings- och
kulturdepartementet

Lagen

1 § Lagens ändamål och tillämpningsområde

- Främja barns och elevers lika rättigheter
- Motverka diskriminering
- Motverka annan kränkande behandling

Lagen ska tillämpas på all utbildning och annan verksamhet som avses i skollagen (1985:1100)

2 § Definitioner

3 § Ansvar för anställda och uppdragstagare

4 § Tvingande bestämmelser *Skolverket*

REGERINGSKANSLIET

Utbildnings- och kulturdepartementet

Aktiva åtgärder

5 § Målinriktat arbete

6 § Likabehandlingsplan

7 § Skyldighet att förebygga och förhindra trakasserier och annan kränkande behandling

8 § Skyldighet att utreda och vidta åtgärder mot trakasserier och annan kränkande behandling

Förbud mot diskriminering

9 § Direkt diskriminering

10 § Indirekt diskriminering

11 § Trakasserier

12 § Instruktioner att diskriminera

13 § Förbud mot annan kränkande behandling

14 § Förbud mot repressalier

Skolverket

-
- 15 § Skadestånd**
 - 16 § Tillsyn**
 - 17 § Rättegången**
 - 18–19 §§ Bevisbörda**
 - 20 § Rätt att föra talan**
 - 21–22 §§ Preskription m.m.**

Skolverket

Vilka skyddas av lagen?

Alla barn och elever i:

- Förskoleverksamhet
- Skolbarnsomsorg
- Förskoleklass
- Grundskola
- Särskola
- Sameskola
- Specialskola
- Gymnasieskola
- Gymnasiesärskola
- Kommunal vuxenutbildning (Komvux)
- Vuxenutbildning för utvecklingsstörda (Särvux)
- Svenskundervisning för invandrare (sfi)

Varför en ny lag?

- Förekomsten av mobbning
- Demokrati- och värdegrundsuppdraget
- Mänskliga rättigheter
- Regeringsformen
- Europakonventionen

Skolverket

Genomförande av tre EG-direktiv

1. Likabehandlingsdirektivet

(jämställdhet)

2. Direktivet mot etnisk diskriminering

(ras och etniskt ursprung)

3. Arbetslivsdirektivet

(religion eller övertygelse, ålder, funktionshinder och sexuell läggning)

Skolverket

Lagens ändamål

- Att **främja** barns och elevers lika rättigheter.
- Att **motverka** diskriminering på grund av kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning och funktionshinder.
- Att motverka **annan** kränkande behandling.

Definitioner i lagen

- ***Trakasserier:*** ett uppträdande som kränker ett barns eller en elevs värdighet, och som
 1. har samband med
 - etnisk tillhörighet
 - religion eller annan trosuppfattning
 - sexuell läggning
 - funktionshinder
 - kön (trakasserier på grund av kön), eller
 2. är av sexuell natur (sexuella trakasserier),
- ***Annan kränkande behandling:*** ett uppträdande som annars kränker ett barns eller en elevs värdighet.

Skolverket

Förbudet gäller (9-14§§):

- Direkt diskriminering
- Indirekt diskriminering
- Trakasserier
- Instruktioner att diskriminera
- Annan kränkande behandling
- Repressalier

Skolverket

Det här är lagen

KRÄNKANDE BEHANDLING

DISKRIMINERING

TRAKASSERIER:

Ett uppträdande som kränker ett barns eller en elevs värdighet och som har samband med diskrimineringsgrunderna:

- Kön: JämO
- Etnisk tillhörighet: DO
- Religion eller annan trosuppfattning: DO
- Sexuell läggning: HomO
- Funktionshinder: HO

ANNAN KRÄNKANDE BEHANDLING:

Ett uppträdande som, utan att vara trakasserier, kränker ett barns eller en elevs värdighet.

Barn- och elevombudet
BEO

Enligt brottsbalken:

Olaga tvång
Olaga hot
Misshandel
Hets mot folkgrupp
m.m.

Tillsyn (16§)

- Statens skolverk (Barn- och elevombudet för likabehandling)
- Jämställdhetsombudsmannen
- Ombudsmannen mot etnisk diskriminering
- Ombudsmannen mot diskriminering på grund av sexuell läggning
- Handikappombudsmannen

Myndigheterna får rätt att föra talan i mål om skadestånd enligt denna lag.

Barn- och elevombudet

- Tillvarata barns och elevers **enskilda** rätt enligt lagen.
- Medverka i utbildnings- och informationsverksamhet som rör den nya lagen.
- Ge rådgivning och upplysning om den nya lagen.
- Långsiktigt följa utvecklingen inom området.
- Upprätta kontakter med ombudsmännen, kommuner, elevorganisationer m.m. som berör området.

Skolverket

Vems ansvar?

Det juridiska ansvaret har huvudmannen:

- Kommunen
- Enskild huvudman
- Landstinget
- Staten

Ansvaret att agera omfattar:

- Rektor och skolledare
- All personal, t.ex. barnskötare, lärare, bespisningspersonal, lokalvårdare, skolhälsovården...

Vad är man skyldig att göra?

Skyldighet att agera:

- Främja likabehandling
- Förebygga/motverka
- Utreda/förhindra

* Viktigt med information om vad som gäller!

Krav på likabehandlingsplan

Vad planen bl.a. bör innehålla:

- Tydlig ansvarfördelning
- Rutiner för skolans tillsyn m.m.
- Dokumentation
- Planerade åtgärder
- Uppföljning av åtgärderna
- Utvärdering
- Revidering
- Krav på kvalitetsredovisning

Kraven gäller all

Skolverket

Åtgärder för säkerhet och trygghet – ett gemensamt ansvar!

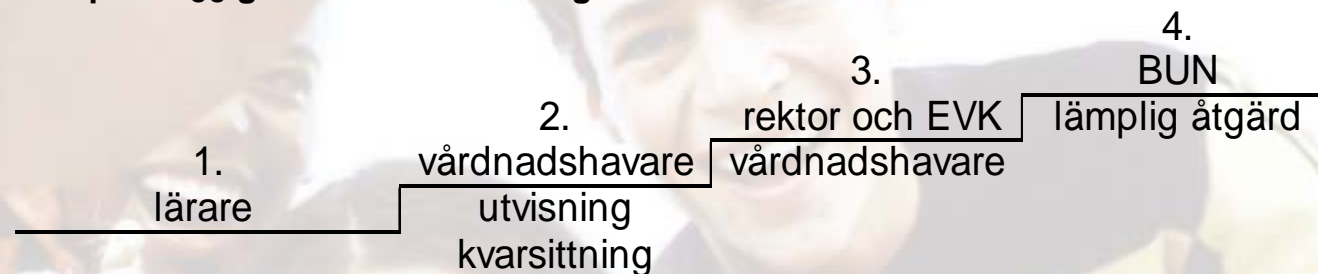
- Allmänna råd för arbetet med att motverka alla former av kränkande behandling (SKOLFS 2004:19) med kommentarer
- Ordningsregler
- Disciplinära åtgärder som undan för undan blir mera ingripande den s.k. ”trappan” i grundskoleförordningen och gymnasieförordningen

”trappan”

Grundskolan och motsvarande

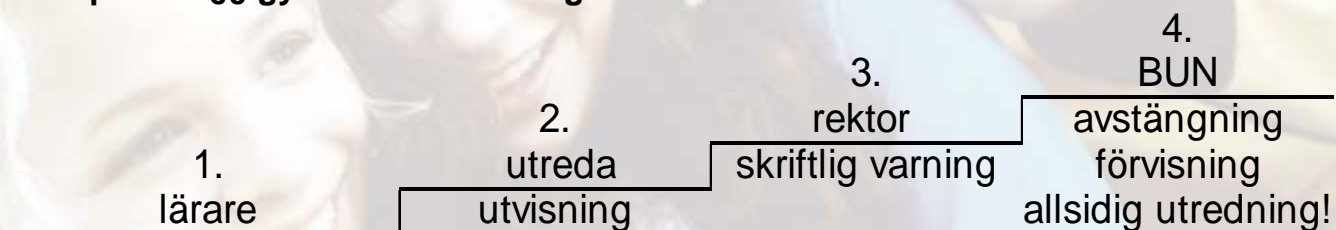
3 kap 11§ skollagen

6 kap 9-10§§ grundskoleförordningen

Gymnasieskolan

6 kap 21-25§§ gymnasieförordningen

Skolverket

Vad är nytt?

- Kravet på att aktivt **främja likabehandling**
- **Förbudet** mot
 - **diskriminering**
 - **annan kränkande behandling**
- **Begreppet** ”annan kränkande behandling”
- Inrättandet av ett **barn- och elevombud**
- Kravet på en **likabehandlingsplan**
- **Delad bevisbörda**
- Möjligt att få **skadestånd** för annan kränkande behandling som enligt skadeståndslagen inte skulle motivera någon ersättning

Skolverket

A close-up photograph of two women's faces. The woman on the left has dark skin and her eyes are closed. The woman on the right has light skin and blue eyes. The text "FRÄMJANDE AV LIKARÄTT!" is overlaid in the center.

**FRÄMJANDE AV
LIKARÄTT!**